

Årsplan for perioden oktober 2024 til oktober 2025

Adresse: Lundborgveien 9
1890 Rakkestad
Åpningstid: 06.45-17.00

Styrer: Lena-Britt Bergby
Mail: lenabritt.bergby@rakkestad.kommune.no
Tlf: 488 69 403

Blå: 990 77355
Lilla: 489 97 439
Rosa: 489 97 726

Foreldrerådet: Vigdis Karlsen, leder
Mail: vigdis_fjellstad@hotmail.com
Tlf: 91792028

RAKKESTAD
mangfold og samhold

Innholdsfortegnelse	
Barnehagens visjon og samfunnsmandat	3
Barns medvirkning	4
Lek	5
Omsorg	6
Danning	6
Læring	7
Barnehagens arbeid med språk	8
Helsefremmende barnehager	9
Barnehagens arbeid mot mobbing og krenkelser	9
Fokusområde	11
Utviklingsarbeid	12
Progresjon	13
Pedagogisk dokumentasjon	13
Skolestartere	14
Vurdering	14
Tilvenning og overganger	15
Dagsrytme	17
Foreldresamarbeid	18
Praktiske opplysninger og forventninger	20
Tradisjoner	21
Godkjenning	22

Årsplanen ligger til grunn for all planlegging for alle barna i barnehagen gjennom året og skal være et arbeidsdokument for ansatte og en dokumentasjon på hvordan vi arbeider med gjeldene lovverk og forskrifter. Den er kjent for hele personalet og er forpliktende.

Alle foreldre får årsplanen utdelt på papir, samt at kopi ligger i foreldreportalen Visma.

Vi har barn med drømmer, og verktøy til å nå dem.

Gjennom å ta barnas innspill på alvor, og være opptatt av det de er opptatt av kan vi håpe på å få et innblikk i deres verden. Dette gjøres bare ved å bygge nære og trygge relasjoner. Hva ønsker barn å leke og lære noe om? Barn ønsker å lære om det som omgir dem, det de er opptatt av der og da. Derfor blir vår rolle viktig i forhold til å være med å skape drømmer sammen med barna og å kunne bistå dem i det de trenger av kunnskap og ferdigheter for å komme nærmere sine drømmer.

Sammen med foreldrene overfører vi verdier og holdninger i alt vi sier og gjør. Derfor er det viktig at vi er sammen om å skape gode, trygge rom for tanker, handlinger og kreativitet, og at barna lærer tidlig at de blir regnet med i forhold som omhandler dem. Gjennom å være en lekende og kreativ voksen som lytter til det barnet formidler kan vi sette ideer ut i livet slik at ønsker og drømmer kan ta form. Vår visjon må sees i sammenheng med barnehagens samfunnsmandat.

Barnehagens samfunnsmandat

Når noen gis et mandat innebærer det at det gis, innenfor et definert område, en fullmakt til å bestyre og bestemme saker som angår dette området. Samfunnsmandat kan derfor forstås som en fullmakt samfunnet gir barnehagen til å bestyre, påvirke eller forvalte noe som samfunnet ønsker skal forvaltes.

Lov om barnehager §1 sier:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

- Begrepene i formålsparagrafen skal gis innhold og evalueres opp mot arbeidet med barna.

Barns medvirkning

Å arbeide med barns medvirkning, handler ikke om å finne frem til bestemte metoder, men om hvordan vi som voksne tenker om, og ser på barn. Det er holdningene våre som leder frem til en medvirkningspraksis. Det er barnas møte med de voksne og barnehagens organisering som blir avgjørende for om det blir medvirkning eller ikke.

Barnehagen ser på medvirkning som et relasjonelt begrep. Det vil si at barnas stemmer balanseres mot hverandre, og mot de voksnes stemmer. *Med* i medvirkning sees på som *sammen med noen*. *Virkning* forstår vi som at det skal *føre til noe*. Vi søker å se på medvirkning som en etisk verdi. Dvs. at vi legger merke til, og lar oss berøre av barnas kommunikasjon og samværsformer og tar det med oss inn i etiske refleksjoner om eget arbeid og planlegging av hverdagene. Vi bestreber oss på at arbeidet med barns medvirkning gir seg utslag i våre væremåter og handlinger sammen med barn og foresatte.

Medvirkning handler altså om å bli spurt, bli lyttet til og akseptert som kompetente. Personalet lar seg påvirke og lytter til barns synspunkter og behov. Samtidig kommer vi sammen fram til gode løsninger.

Medvirkning i barnehagen handler om å gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag og gruppens fellesliv.

Når man får virke sammen (medvirkning) er man med på å danne sin identitet. Man er med å forme barnehagens kultur som igjen påvirker hvem man er/blir. Her og nå perspektivet er viktig å ta for personalet. Det er i dag vi er her, det er i dag vi opplever noe som setter spor i morgen.

- Personalet retter blikket mot nærhet og relasjon, og skal oppdage hva barn er opptatt av med utgangspunkt i hvor de er i rommet, hvor de retter blikket, hvem de søker kontakt med, hvordan de beveger seg osv. Igjennom disse oppdagelsene skal barnehagen planlegge arbeide sitt
- Barna skal også tas med i planleggingen gjennom å bli spurt direkte der hvor modning og språk tilsier det.
- Materialer og bilder av ulike lekemateriell skal fotograferes og presenteres og henge på veggen i barnas høyde slik at det er mulig for dem å signalisere til voksne hva de ønsker holde på med.
- Personalet skal møblere rommet, sette fram utstyr til lek og eksperimentering som gir rike muligheter til å delta i medvirkning på alle nivåer uansett barnets alder og modningsnivå.
- Personalet skal ta avgjørelser til beste for barn. Det vil si at vi også må sette grenser og være tydelige i situasjoner hvor barnet ikke kan eller skal ta egne avgjørelser. Vi skal ha fokus på hele barnegruppens liv samtidig som vi skal se den enkeltes behov

Lek

Leken setter virkeligheten til side

Barnet har en iboende skapende kraft. Det kan ved hjelp av sin fantasi sette virkeligheten til side og definere sin egen virkelighet, en liten stund. I denne liksom-verdenen gjelder ikke hverdagens normer og harde konsekvenser. Her kan barnet utforske og utprøve uten at det mister kontrollen.

I leken har barnet kontroll

Barnets deltakelse i leken er kontrollert av barnet selv. Det kan altså bestemme når og om de vil gå inn og ut av rolle.

Barnet deltar selv i utformingen av egen og andres rolle, og er med på å drive leken fremover.

Samspill og kommunikasjon i leken

I leken gis signalet: " Dette er lek. Det som skjer innenfor denne rammen er ikke på ordentlig."

Det er lekens iboende form som forteller barnet dette. Barnet må kommunisere på flere plan, og forstå de reglene som etableres underveis. I en rollelek med flere barn kan det være ganske komplisert informasjon barnet må håndtere for at leken skal fungere godt for alle. Læring om kommunikasjon og andres behov er kanskje lekens mest åpenbare læringsområde.

Lek er indremotivert

Dette at leken motiveres innenfra er en viktig dimensjon. Det er barnets lyst, ønske, behov eller spenning som utløser leken. Det at barnet har en egenmotivert drivkraft mot ulike typer lekaktiviteter, skaper motivasjon for den læring leken kan generere. Leken gjentas også ofte, noe som vil kunne føre til forsterkning av læringen.

Vi ser her at leken skaper en generering til læring. Det som blir viktig for oss er det lystbetonte som ligger i leken. Det at det er gøy og at det lekes for lekens egen skyld og på grunn av lysten til å leke. Når leken er fri fra voksnes spørsmål og korrigerende kan fantasien få jobbe fritt og det kreative barnet får utvikle seg.

Å være en voksen medleker er vanskelig. Har vi glemt spillreglene som finnes i leken kanskje? Her har vi som personal en "jobb og gjøre" nemlig å legge bort hemninger, legge bort ting vi skulle ha gjort, ting vi kanskje tror er viktigere. Se barnet og lære oss at det er her og nå som livet leves og lekes, og så derigjennom læres.

- Barna i Bergenhus barnehage har et rikt og variert lekemiljø. De har tid til å fordype seg i leken over tid, og de får rikelig med inspirasjon fra omgivelsene de beveger seg i.
- Barnehagen gir tilgang til utkledding og rekvisitter som kan brukes i leken. Disse er slik at de kan også gjenbrukes til ulike lek.
- Barnehagen har tid og rom til forskjellige typer lek. Vi flekser på både dagsrytme og ukerytme i forhold til hvordan leken er.
- Barnehagen er nøye med å se på rommene og hvordan de kan innredes i forhold til de temaene barna til enhver tid er opptatt av.

- Barnehagen er en inspirasjonskilde. Personalet setter opp små «teaterforestillinger» rundt temaer barna er opptatt av. Vi legger ut «spor» slik at undring og fantasi oppstår.
- Personalet deltar og er støttespillere for barn som ønsker og trenger hjelp i leken.

Omsorg

Det essensielle i omsorg ligger i relasjonen mellom den som gir omsorg og den som mottar omsorg. Omsorg er alltid karakterisert som en bevegelse bort fra selvet. Da kan man ikke ta utgangspunkt i seg selv, hva en selv føler den andre trenger, og gjennom hva en føler en selv hadde trengt, men se den andes behov og handle på vegne av dette. (Noddings, 2003) Omsorg handler altså om og tre ut av vår egen referanseramme inn i den andres. Vår oppmerksomhet er rettet mot omsorgsmottakeren, ikke oss selv. Grunnen til at vi handler, kommer både fra den andres ønsker og behov, og hva situasjonen konkret krever. Å handle omsorgsfullt er derfor ikke å handle etter ferdige regler, men etter følelser og hensyn. Man handler på vegne av en bestemt person i en bestemt setting, og derfor kan måten å handle på variere.

I rammeplanens fagområde Etikk, religion, filosofi ligger det et potensial som binder omsorgsfellesskapet og læringsfellesskapet sammen. Det ene utelukker ikke det andre – de forutsetter faktisk hverandre.

- Omsorg har etiske dimensjoner – det handler om vårt syn på barn og ikke minst hvilke valg vi gjør, en dimensjon som kan være mer eller mindre ubevisst til stede.
- Etisk omsorg er omsorg som gis i situasjoner der mennesker ikke er knyttet til hverandre gjennom følelsesmessige bånd, men der det likevel fordres at man viser omsorg.
- Profesjonell omsorg handler om at vi som voksne er i stand til å se, bli berørt av og beveget i møte med barn og barns opplevelser. Det forutsetter at vi har evnen til fortløpende refleksjoner og vurderinger av hvordan man skal agere, og det fordrer at vi arbeider intensivt med yrkesetiske problemstillinger.

Omsorg og læring henger tett sammen. For omsorg er en forutsetning for at barn lærer. Kvaliteten på samspillet barna imellom, og mellom barn og voksne, blir igjen avgjørende for kvaliteten på læringen.

Danning

Oppdragelse har i stor grad til hensikt å overføre kunnskaper, verdier og holdninger til barna som om de var blanke ark. Danning derimot, skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne. De kan ikke manipuleres til å gjøre og tenke som den som oppdrar.

Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger *sammen*, gjennom dialog, hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess. For å ha gode dannelsesprosesser i barnehagen er det viktig at voksne viser respekt for den kommunikasjonen som barna har, og interesse for det de sier.

Den voksnes rolle er å bli en god samtalepartner, samhandlingspartner og veileder, og ikke minst vite når man som voksen må være tilstede. Det handler om å vise at man er interessert i å høre hva barna har å si og stille gode og åpne spørsmål.

Noe av de viktigste i dannelsesprosessen er å gi barna god selvfølelse, og at de gjennom den kan forstå både seg selv og andre.

- Jeg får bekreftet mine tanker og følelser - Jeg kjenner meg selv.
- Andre tar meg på alvor - Jeg er viktig.
- Andre viser meg tillit - Jeg er et godt menneske.
- Jeg får mulighet til å bidra - Jeg er viktig for fellesskapet.
- Jeg får oppgaver jeg kan mestre - Jeg er kompetent.

Dette er selve grunnlaget for god selvfølelse. Derfor handler det om å skape flest mulig situasjoner hvor barna trekker disse konklusjonene om seg selv, Det kreves høy grad av tilstedeværelse og relasjonskompetanse hos personalet.

Læring

Læring henger tett sammen med leken. Hva lærer barn i leken? I tillegg til å være en aktivitet med stor egenverdi for barnet selv, har leken noen «bieffekter» som knyttes til barnehagen som utdanningsinstitusjon. Gjennom leken utvikler barn seg sosialt, motorisk, språklig og kognitivt. Leken er identitetsskapende og bidrar til at barn får en forståelse av seg selv på en rekke ulike områder.

Å skape rom for leken, og å ha ansatte som kan mye om lek, er å ta på alvor noe av det som er aller viktigst for barn. Både her og nå, og som grunnlag for videre utvikling og læring.

Videre får barna språkkompetanse, samarbeidskompetanse og de lærer å ta andres perspektiv. Barna får også erfaringer fra allsidige fagområder som de møter igjen i senere utdanning. Barna skal få tro på egen mestring, få utvikle sin nysgjerrighet og stimulert lysten på videre læring. Gjennom et stort tilfang av erfaringer og opplevelser får barna mange knagger å feste ny kunnskap på.

Målene i Rammeplan er formulert på måter som tar høyde for at barn lærer på ulikt vis og at de også kan lære forskjellige ting av samme aktivitet. Barn lærer ut fra det ståstedet de har selv, sine erfaringer, kunnskaper og interesser. Derfor er det stor aksept for at barn i barnehagen lærer ulike ferdigheter og kunnskaper, men dette må balanseres mot målet om at alle skal ha de grunnleggende ferdigheter og kunnskaper som de trenger for å mestre livet sitt her og nå og i nærmeste framtid.

Hvordan lærer barn i barnehagen?

Barnehagebarn lærer best i samhandling og samtale med andre, i et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø. Lek med jevnaldrende og relasjonen til de ansatte står helt sentralt.

Læringens kontekst har betydning for hva barn lærer. Læring oppleves som oftest meningsfull for barnet av andre grunner enn at de lærer.

For å skape gode læringsmiljøer tar personalet utgangspunkt i barns interesser og hva barn trenger å kunne noe om.

Ettersom barns læring fremmes i relasjon med andre, er barnehagelærerens arbeid med vennsksrelasjoner, lek og omsorg en viktig del av tilretteleggingen for gode læringsprosesser. Forskning viser at godt arbeid med relasjoner er blant det aller viktigste for barns læringsprosesser. Personalet har ansvar for å skape en god relasjon mellom seg selv og barnet. Alle som arbeider i barnehagen har også ansvaret for å skape et godt psykososialt klima preget av tillit og omsorg mellom barn og ansatte. En slik base er en forutsetning for at barnehagelæreren skal kunne utfordre barnet og bidra til at han eller hun tør å søke nye utfordringer og gå inn i nye og ukjente lærings situasjoner.

Barnehagens arbeid med språk

Barn bruker språket sitt til å uttrykke følelser og ønsker og til å dele erfaringer, løse konflikter, og å skape positive relasjoner i lek. Språk er også mye mer enn bare ord. Språk er bilder, det er musikk og det er kropp og handling.

I barnehagen tilbyr vi et rikt og variert språkmiljø. Dette gjør vi gjennom å:

1. Være nær barna og være gode samtalepartnere for dem.

De aller minste trenger voksne som kan tolke uttrykk som ikke er ordsatt. Det er blick, lyder og gestikulering. Denne formen for kommunikasjon har vi ingen forutsetning for å kunne forstå uten å være nær, og å ha en god relasjon til barnet. Det samme vil gjelde for de større barna. Om det ikke finnes noen relasjon vil heller ikke barnet ønske å henvende seg til oss. Barnet må føle seg trygg med oss som voksenpersoner for å dele uttrykk, tanker og meninger med oss.

2. Gi et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser, som igjen skal gi inspirasjon til lek og nyskaping.

Vi arbeider med litteraturformidling på ulike måter. Foruten og helt konkret lese bøker sammen en og en eller flere i en liten gruppe, arbeider personalet med drama når de formidler innhold de og barna er opptatt av. Vi illustrerer med musikk og ulike konkrete fra fortellinger og bøker. Ulike uttrykk av samme bok eller fortelling gjør at barna får ulike opplevelser som de tar med seg videre inn i leken, både for å bearbeide det de har hørt, og for å ta leken videre. Derigjennom utvider de også sitt ordforråd.

3. Vi gir barna tid

Vi opplever stadig at barn tenker mer enn de har språk til å uttrykke det med. De «krøller seg» rundt ordene, og for oss kan det høres ut som de tøyser på en måte, men det er her vi må inn å lytte og huske fra forrige tur i forrige uke. Gjør du det kan du finne sammenhengene og hjelpe barna med de ordene de leter etter. Her bygges det språkkompetanse.

4. Vi bygger rom som gir språkstimulering.

Møbler, vegger og annen rekvisita skal vise tydelig at det jobbes språkforsterkende. Disse miljøene endres i takt med at barna leder oss andre veier. (Barns medvirkning) Møblene skal kunne flyttes på og brukes til forskjellige ting ettersom barna trenger dette i sin lek. Vi har bøker tilgjengelige og det er sittegrupper med avskjerming for å kunne lese høyt.

5. Under måltidene gis det spesiell oppmerksomhet rundt samtalen.

Å sitte sammen rundt et felles måltid skaper gode rom for samtaler. Vi «trener» oppmerksomhet mellom barna, «å lytte til hva den andre sier» Vi stiller åpne og undrende spørsmål.

6. Personalet kan grunnleggende tegn gjennom aktivt arbeid med "tegn til tale".

Helsefremmende barnehage

Bergenhus barnehage ble i 2018 sertifisert som Helsefremmende barnehage. Med helsefremmende barnehager menes barnehager som styrker barnas fysiske og psykiske helse, gjennom å ha fokus på det sosiale og fysiske miljøet, innholdet og arbeidet i barnehagen, et sunt og godt kosthold, samt å ha systematisk tverrfaglig forankring av det forebyggende og helsefremmende arbeidet.

Med fysisk aktivitet menes enhver kroppslig bevegelse som medfører en vesentlig økning av energiforbruk utover hvilenivå.

Med godt kosthold menes et kosthold som dekker kroppens behov for næringsstoffer, og som legger grunnlag for god helse og trivsel. Det inkluderer også den atmosfære som måltider inntas i.

Med tverrfaglig samordning menes det system som samordner kommunale tjenester innenfor området «tidlig innsats».

Barnehagemiljø inkluderer både barnehagens fysiske og psykososiale miljø, og leke- og læringsmiljø.

Barnehagemiljøet er forhold rundt barnet som har avgjørende betydning for barnets utvikling, lek, læring, sosial tilhørighet, helse og trivsel.

Barnehagens arbeid mot mobbing og krenkelse

Barnehageloven skal sammen med Forskrift om Helse og miljø i barnehager, skoler og SFO bidra til å sikre alle barnehagebarn et godt psykososialt barnehagemiljø.

Kapittel 8 i barnehageloven inneholde følgende tre paragrafer:

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid - Barnehagen skal ikke godta krenkelser, og alle som arbeider i barnehagen skal gripe inn hvis et barn utsettes for krenkelser.

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt) – Alle som arbeider i barnehagen skal følge med og melde fra ved mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Barnehagen skal undersøke saken og sette inn egnede tiltak.

Barnehagen skal også lage en skriftlig plan når det gjøres tiltak i en sak. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn – Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen krenker et barn, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Hvis det er mistanke om at styrer krenker et barn, skal det straks meldes fra til barnehagens eier.

For å forebygge at mobbing skjer i barnehagen skal barnehagen:

- Skape et trygt og godt miljø for alle
- Sikre at hvert barn blir sett og møtt av voksne
- Ha en aktiv holdning mot mobbing
- Ha et nært samarbeid med hjemmet.
- Ha tydelige verdier og være anerkjennende i møte med barnet.
- Mobbing som tema skal inngå i barnehagens møtevirksomhet med personalet og med foreldre.

Tiltak:

- Personalet skal delta i lek både som leker og som observatør for kartlegging av miljøet.
- Bruke samlinger og hverdagssituasjoner for å samtale og vise hva vennskap kan være.
- Gi alle barn felles opplevelser slik at de har felles referanserammer i forhold til lek, samtale etc.
- Personalet skal være bevisste hvordan relasjonene i personalgruppa "lærer" barn om vennskap.
- Bruke litteratur som fokuserer på gode relasjoner.
- Bruke drama, musikk og fortellerglede som virkemiddel gjennom at voksne dramatiserer for barn.

Vi skal hjelpe barna til å:

- Utvikle kunnskap og holdninger om hvordan man kan være mot hverandre for å ha det fint.
- De skal vite at de skal kontakte ansatte om noe ikke er greit og de skal oppleve at personalet tar alle henvendelser alvorlig og handler umiddelbart.
- Gi barna redskaper for hvordan de kan beskytte seg mot mobbing. Hvordan de kan si ifra at STOPP, dette vil jeg ikke være med på. F eks. med håndbevegelse

Barnehagens fokusområde: Tekst og bilde skaper fortellerglede

I år skal bli kjent med trollet Tambar og hans familie og eventyrverden. Tambar framstår som en helt vanlig liten gutt, han har en god venn som heter Gurine og de går i barnehage sammen. Men de er ikke helt vanlige, de er nemlig troll med hale og store krefter. Dette er bøker skrevet av Tor Åge Bringsværd. Bøkene er rikt illustrert av Lisa Aisato. Gjennom at personalet legger ut spor og videre introduserer figurene, lager små stunt/teater av fortellingene og selvfølgelig også leser for barna vil vi skape en felles referanseramme for lek og språkutvikling. Vi kommer til å bruke sanger fra lydbøkene og barna skal få kle seg ut og være de forskjellige karakterene de har lyst til. Dette skal gå som en rød tråd gjennom hele året samtidig som vi også er innom andre temaer som beskrevet i månedsoversikten.

Gjennom at personalet benytter seg av ulike fortellerteknikker vil barna få oppleve gode barnebøker og muntlig fortellertradisjon. Vi bruker ulike teknikker i formidling av bøkene som skyggeteater, dukketeater, lærer i rolle og selvfølgelig dramatisering med personalet. Vi lager hånd-dukker, pinnedukker og annet sammen med barna. Vi følger barna og hva de er opptatt av hele veien i prosessen med bøkene. Vi skal lese, tegne, male, lytte og lage kulisser og kostymer både til barn og ansatte.

Avdelingene skal legge månedsplaner og ukeplaner for arbeidet, med vekt på barnas initiativ.

August – September – Oktober

Tilvenning: Mange barn har sluttet og små har blitt store og flyttet over på nye avdelinger. Vi har mange nye ettåringer og toåringer med helt nye familier vi skal bli kjent med. Alle trenger å bli kjent med de nye gruppekonstellasjonene og finne plassene sine i disse. Også ansatte må bli kjent på nytt, da de også har flyttet på seg, og har fått nye nære kollegaer. Så er det alle foreldre og familiene som skal bli kjent. Dette vil vi bruke god tid på.

I denne tiden er vi mye ute både her i barnehagen og i nærområdene. Vi blir kjent med Rakkestad-hallen, biblioteket og velhaven, Fladstadparken og skogen oppe ved speiderhytta. Vi bruker denne tiden til finne ut hva barna er opptatt av og hvordan de grupperer seg og finner venner. Vi ser etter hvor de kan trenge hjelp og støtte til dette og forsøker å etablere rutiner for matserving, organiserte aktiviteter, lek og fritid, hygiene og masse annet av det som en dag i barnehagen består av.

Her jobber vi med fagområdene nærmiljø og samfunn samt Kropp, bevegelse, mat og helse.

Vi starter så smått opp Tambar galleriet og små-historier.

November - Desember

Mer inne-tid er naturlig, selv om vi er ute en tur hver dag. I denne tiden blir det mer bruk av bøker, fortellinger og lek. Alt i ulike grupper, også på tvers av avdelingene. Det er også tid for juletradisjoner og hemmeligheter både med fest og alvor.

Her jobber vi med fagområdene: Kommunikasjon, språk og tekst, Etikk religion og filosofi og Kunst, kultur og kreativitet.

Januar – Mars – April

Vi skal lage fortellinger med barna med utgangspunkt i bilder. Vi finner fram uttrykksfulle bilder/illustrasjoner og henter inspirasjon til å lage fortellinger ut fra disse. Bildene kan være tegninger, malerier, kunst, eller fotografier.

Vi skal lage illustrasjoner med ulike teknikker til tekster og muntlige fortellinger.

Vi håper på snø og kulde og mange fine dager i akebakken og på ski.

Her jobber vi med hovedfokus på fagområdene: kunst, kultur og kreativitet. Språk tekst og kommunikasjon, samt etikk religion og filosofi.

April – Mai – Juni

Månedene har fokus på det som før er beskrevet, men også turer i skog og bygd igjen. Vi håper å få studere bl. annet kryp og insekter, studere fugleliv og annet som hører våren til. Det er umulig å legge konkrete planer så lagt fram da vi vil ta tak i det barn viser oss at de er opptatte av.

Barns frie lek og initiativ til spill, bygging, pusling, klipping og liming etc. er det plass til gjennom hele året. Og vi følger selvfølgelig årstider, høytider og annet som preger hverdagen gjennom et barnehageår.

Fagområdene fra rammeplanen ligger som et underlag for aktiviteter som vi setter i gang og som vi observerer at barna tar initiativ til. Dette for å sikre at vi er inne om alle områder også de vi snakker mindre om som «Antall, rom og form,» «Etikk religion og filosofi» og «Natur, miljø og teknologi.»

Utviklingsarbeid i personalgruppa

Vi fortsetter med fokusområdet: Et trygt og godt barnehagemiljø. Rakkestad kommune er midt i et samarbeid med Høgskolen i Østfold. Dette prosjektet varer fram til 2026 og hvor vi har forelesninger med høgskolen både på personalmøter og plandager. Vi vil få oppgaver i periodene mellom samlingene og vi vil få veiledning på prosjektene våre.

Avdelingene organiserer seg slik at de er mest mulig nær barnas lek for å kunne oppdage, forhindre og veilede i uenigheter og eventuelle utsetninger som oppstår. Å leke sammen er krevende arbeid for barn. Å finne leketema, bestemme roller og spørsmål om hvem som skal lede leken utfordrer samværet imellom barn. Derfor er det særdeles viktig å få med seg hva som foregår slik at man så rettferdig som mulig kan komme med løsningsforslag til barn som leker sammen. Personalet skal være både observerende litt på utsiden og medlekkende for å støtte barnas lek videre og for å kunne oppdage hvordan barn har det i barnehagen vår.

Dette året skal vi ha fokus på uteleken. Vi stiller oss følgende spørsmål: Hvordan kan uteleken være en arena hvor vi får til en større fellesskapsfølelse barna imellom?

Vi starter med å se på vår egen rolle som ansatt. Og mener det er mer å hente her i forhold til å skape et trygt barnehagemiljø. Hvordan kan vi være aktive i barnas utelek og legge til rette for samarbeid gjennom leken?

Mål

Personalet er aktive i barnas utelek og legger til rette for gode opplevelser av samarbeid mellom barn.

Tiltak:

Gjennom dette arbeidet skal vi rette et kritisk og lærerikt blikk på egen praksis.

- Vi bruker IGP og pedagogisk dokumentasjon som verktøy til å reflektere over observasjoner samt egne handlinger og holdninger.
- Vi skal bruke gjeldene forskning og litteratur på området.
- Vi skal skape en struktur og organisering som viser at uteleken er viktig for felleskapet mellom barna.

Ansvar for ledelse av arbeidet er styrer og pedagogiske ledere

Progresjon

Barnehagen skal legge til rette for at hvert enkelt barn føler mestring og utvikler seg i sitt tempo. Ingen barn er like selv om de er i samme alder. Dette gjør at man ikke kan si at 2 åringen skal kunne det, og 4 åringen skal kunne det osv. Når personalet tar utgangspunkt i barnets/gruppas interesser og ståsted må arbeidsmåtene bli forskjellig for hvert enkelt barn. Eksempel: Personalet legger opp til en felles aktivitet/opplevelse. Barn i ulik alder og modning er med. Her vil barna ta til seg ulikt. De vil oppleve det vi formidler forskjellig selv om alle er gitt den «samme opplevelsen» Barna tar med seg den forståelsen og den kunnskapen de har fra før inn i opplevelsen, og trenger stimuli ut ifra seg selv og ikke en gitt definisjon av hva det burde kunne ved en gitt alder. Personalet skal kunne følge opp og utvide det barnets kunnskaper og ferdigheter gjennom det barnet allerede er opptatt av, og derigjennom planlegge og tilrettelegge for utvikling så nært barnets ståsted som mulig. Samtidig må de få strekke seg og utvikle sin kunnskap videre. Dette gir da barnet mulighet til å medvirke i sin egen progresjon.

Vi skaper progresjon gjennom og ukentlig ha fokus på enkeltbarn og gruppe på avdelingsmøter. Vi deler vår kunnskap om barna som er hos oss og legger planer utifra vår tolkning av hvor barnet er i sin utvikling. Tolkning er et viktig stikkord her, sammen med deling. Man kan ha ulik oppfatning av barnegruppa og det er derfor viktig at vi reflekterer over hvorfor man sitter inne med en bestemt oppfatning slik at den blir så fullstendig som mulig. Dette skal også gjøres sammen med foreldrene bant annet på foreldresamtaler Her igjen kommer relasjonsbegrepet inn, man må ha en trygg og sterk relasjon til barnet for å kunne fange så mange elementer/egenskaper som mulig for igjen å kunne legge til rette for progresjon. Dette betyr at man på forhånd ikke kan lage planer for barna, men at de blir til underveis gjennom årene de går her.

For å se dette bruker vi *pedagogisk dokumentasjon* som verktøy. Samt refleksjonsmodellen Lotusdiagram

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmåte som handler om å gjøre pedagogisk arbeid synlig og åpent for tolkning, dialog, diskusjon og innsikt. Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den. Arbeidsmåten kobler sammen verdier, praksis, barnehagens mandat og pedagogiske og filosofiske teorier, og synliggjør dermed hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Pedagogisk dokumentasjon er en kollegial arbeidsmåte som bidrar til at barnehagen blir en lærende organisasjon. Hensikten er å utfordre og videreutvikle personalets syn på barn, på læring og på kunnskap, ikke å vurdere og dokumentere ferdigheter og kunnskaper hos enkeltbarnet.

Pedagogisk dokumentasjon inneholder følgende faste elementer: observasjon, dokumentasjon, deling, refleksjon, tolkning og valg. Disse elementene åpner for en eksperimenterende og undersøkende holdning til den pedagogiske virksomheten, og de kommer ikke alltid i en bestemt rekkefølge.

Pedagogisk dokumentasjon henger nøye sammen med et barnesyn der alle barn ses som kompetente, med evne, vilje og lyst til å utforske, leke og lære. Det setter barns medvirkning i planleggingsarbeidet i system og oppmuntrer til en nysgjerrighetskultur der utforskning er en sentral vei til læring.

Pedagogisk dokumentasjon brukes for å se hva barna er opptatt av, for å forstå deres strategier for læring og som grunnlag for å drive prosjektarbeid i barnehagen. Det finnes ikke bare en sannhet om barn, om hva de er opptatt av, eller hvilke veier et prosjekt kan ta. Derfor trenger barnehagen mange blikk og stemmer for å undersøke og belyse potensialet i dokumentasjonen som springbrett for videre arbeid.

Skolestarterne

Rammeplan for barnehagen sier: *«De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skole og skolefritidsordning.»* (kap. 6 s 33-34).

Berghus barnehage ønsker gjennom arbeidet med skolestarterne å bidra til at overgang mellom skole og barnehage blir best mulig. Vi skal legge til rette for at alle skal få føle mestring i det de holder på med. Tilbudet skal være lek-relatert og læringsarenaen skal være både inne og ute. Dette året har vi i alt 7 skolestartere og alle går på Rosa avdeling. Det foreligger en egen plan for skolestartergruppen som foreldrene får utdelt.

Vurdering

Vi som jobber i barnehage, iakttar og deltar i barnas aktiviteter. Vi dokumenterer prosessene med bilder, tekst og «produkter.» Denne dokumentasjonen gir oss mulighet til å studere, reflektere og samtale om arbeidet vårt både i personalgruppa, foreldregruppa og med barna. For barna er dette en mulighet til å forlenge opplevelser og å fremme videre skaperglede. I personalgruppa er denne dokumentasjonen med på å evaluere arbeidet vårt opp mot barn og foreldres opplevelse, og vår egen refleksjon om hvordan vi arbeider opp mot årsplan og rammeplan.

- Ukentlig på avdelingsmøtet
- Egne fagmøter
- Observasjon på avdelingen
- Refleksjonsmøter/ pedagogisk dokumentasjon
- Brukerundersøkelser
- Foreldresamtaler

Hva skal vurderes

- Det enkeltes barns trivsel og utvikling, og barnegruppas fungering
- Barnehagens innhold i forhold til Rammeplanen og årsplanens mål
- Personal og foreldresamarbeid

Dokumentasjon

- Planer
- Referater
- Bilder
- Praksisfortellinger
- Brukerundersøkelser
- Årsrapporter

Tilvenning og overganger

Barnehagen skal sikre at barna får en god start når det begynner i barnehagen eller bytter avdeling.

- Når nye barn starter i barnehagen

Foreldre og nye barn blir invitert til «bli-kjent-dager» minst to ganger i løpet av våren. Her møtes man i barnehagen og vi lager et opplegg hvor barna kan kripe/gå rundt, hilse på de voksne, ha en aktivitet eller sangstund om det er stemning for det. Foreldre kan prate sammen og de vil motta litt løs informasjon om barnehagelivet fra barnehagelærerne.

Foreldrene får et velkomstbrev sammen med helseskjema og godkjenningsskjema som skal fylles ut og tas med til barnehagen ved oppstart.

Vi oppfordrer til at foreldrene setter av god tid til tilvenning for barnet sitt. Gjennom sommeren kan det tas kontakt for å komme og besøke oss og være med oss ute eller inne. Og ved oppstart i august har vi følgende plan:

De første dagene

I samarbeid med barnehagen får foreldrene et tidspunkt av oss slik at ikke alle helt nye kommer samtidig. Dette for å kunne gi barnet og foreldrene en god og rolig start. Det er ofte fortsatt mange spørsmål så vår opplevelse er at foreldrene trenger tid også med personalet. De første dagene går foreldrene ikke fra barnet, men er med i hverdagen i barnehagen. De stiller og legger selv og sitter sammen med barnet om det skal spise.

Når vi er blitt litt bedre kjent kan foreldrene avtale å gå en liten tur, eller sitte en stund på personalrommet. Foreldrene er med når en ansatt stiller barnet og legger det om det skal sove slik at det oppleves trygt for familien.

Dette er bare en foreløpig plan. Alle barn er forskjellige og trenger ulik tid til å føle trygghet og tilhørighet. Vi oppfordrer til å bruke god tid til tilvenning, men vi ser uansett på ulike løsninger helt individuelt.

Barnehagen har ikke en fast tilknytningsperson til hvert barn. Dette fordi vi tenker at hvert barn skal få velge den de vil knytte seg til. Ikke alle liker alle, noen faller for den ene, andre for den andre og vi mener det er viktig at det skal være barnets valg. Vi ser hvem barnet søker seg til og når det oppstår en tilknytningskontakt viderefører vi den. Vi i personalgruppa har arbeidet med disse spørsmålene og har kommet fram til at dette fungerer godt. Når dette er sagt vil det være en person som tar imot foreldrene når de kommer og som har den nærmeste kontakten de første dagene slik at de ikke skal føle at de må gi samme informasjon til alle ansatte om barnet deres. Vi har rutiner på hvordan vi deler viktig informasjon med alle som trenger å vite.

Her er en film om tilvenning i barnehagen laget av udir. <https://vimeo.com/137748962>

- Når barn bytter avdeling

Alle overganger kan være sårbare og for å gjøre den best mulig gjør vi dette på følgende måte.

Innen 1. juni skal alle overganger være meldt til foresatte. Vi informerer også om hvilke andre barn fra småbarnsavdelingen som skal være med over på gitte avdeling.

I løpet av juni er alle barn som skal gå over til Lilla og Rosa avd. med på den nye avdelingen for å leke og å spise sammen med en voksen fra Blå. Vi anbefaler også at foresatte besøker avdelingen sammen med barnet ved f.eks. henting.

Fra 1. august møter barnet på den nye avdelingen og blir tatt imot av en navngitt ansatt som sørger for at all informasjon blir gitt og at dere blir vist rundt dersom det ikke er gjort på sommeren. Vi gir beskjed i visma hvem som er kontaktpersonen de første dagene på ny avdeling. Barnet kan når som helst få besøke sin gamle avdeling og de voksne der.

- Når barn skal begynne på skolen.

Rakkestad kommune har utarbeidet retningslinjer om hvordan samarbeidet og overgangen skal være fra barnehage til skole. Tiltakene skal bidra til å gjøre overgangen så forutsigbar som mulig både for barnet og foresatte.

I desember får foresatte en informasjons-brosjyre om overgang mellom barnehage og skole samt prosedyrebeskrivelse av samarbeidet.

Bergarhus barnehage besøker skolene som barna til enhver tid tilhører minst en gang på våren. Vi jobber også for å få lærere fra 1. klasse til å komme på besøk i skolegruppa en gang på våren.

Dagsrytme

Det å ha noen faste rammer i barnehagedagen, bidrar til trygghet og forutsigbarhet for barna og gjør det også lettere for dem å planlegge sin egen dag. Innenfor dagsrytmen er det muligheter for fleksibilitet og variasjon. Vi beskriver her noen av de milepælene en vanlig barnehagedag består av.

Barnehagens åpningstid: 6.45-17.00

Vi har "flytende frokost" fra kl. 7.15 til 08.30. Dere har med matpakke, vi har melk, grønnsaker og frukt.

- Vi skal ta imot alle barna på morgenen.
- Gi foreldrene anledning til å formidle beskjeder og informasjon
- Hjelp foreldre og barn dersom avskjeden er vanskelig
- Gi barna anledning til å spise medbrakt frokost i hyggelige omgivelser

Fokustid (9.30-14.00)

- Denne tiden er fullt tilegnet barna. Her har vi samlinger, aktiviteter av forskjellige slag og turer m.m. (På tur spiser vi lunsj som oftest ute)

Tilby grønnsaker og frukt mellom måltidene

Lunsj (mellom 11. og 12.30)

Barnehagen serverer brødmatt med sunt og variert pålegg, melk, vann og grønnsaker. Noen ganger har vi varm mat, gjerne grønnsakssuppe, fisk eller kylling.

- Sørge for at barna får et ernæringsmessig fullverdig måltid
- Lære barna enkle normer for god bordskikk med utgangspunkt i trivsel for alle
- Utnytte måltidsituasjonen til gode samtaler med barna.
- «Trene» på selvstendighet og begrepsforståelse.
- To barn, gode hjelpere, er med å dekke og gjøre det hyggelig på lunsjbordet.

Soving og hvile

De minste sover i vognene sine i eget isolert sovebygg. Vi har sovevakt inne i dette bygget mens barna sover. I samarbeid med foreldrene finner vi en god rytme for barnets hvile.

Ingen dag er lik, og barn kan ha forskjellig søvnbehov fra en dag til en annen.

- Gi barna ro og trygghet når de skal legge seg
- Gi barna ro, tid og voksenkontakt når de våkner
- Ha sovevakt som ser til de barna som sover

De eldre barna tilbys hvile gjennom hvordan rommet er organisert. Vi har sofa, store puter, tepper og madrasser. Vi har bøker, lydbøker og musikk å tilby.

- Se barna og tilby hvile
- Arrangere fortellerstunder
- Sørge for ro gjennom tilbudene vi har.

Fruktstund (14.30)

Her spiser vi det som er igjen i matboksen fra frokosten. Noen har også en yoghurt med. Barnehagen tilbyr frukt og grønnsaker samt enkel servering med knekkebrød og pålegg dersom det er behov for det

- Sørge for at barna får påfyll av energi
- Samle barna og ta en prat om dagens innhold

Henting

På slutten av dagen er det få ansatte på huset. Barna har behov for omsorg og oppmerksomhet, men vi ønsker også å gi foreldrene informasjon. Vår viktigste oppgave er:

- Prioritere barna som enda er i bhg.
- Gi barna omsorg og oppmerksomhet mot slutten av dagen.
- Snakke med foreldrene om hvordan barnas dag har vært.

Foreldresamarbeid

Barnehagens aller viktigste samarbeidspartnere er foreldrene. Grunnlaget for et godt samarbeid legges i den daglige kontakten når barna bringes og hentes. Denne kontakten betyr mye for oppbyggingen av et fortrolig forhold mellom hjemmet og barnehagen. Forholdet må bygge på åpenhet og tillit, og foreldrene må føle at de kan ta opp alt som opptar dem i forhold til barnet – selv om det innebærer kritikk av barnehagen.

For å skape et godt samarbeid med foreldrene har vi:

Foreldresamtaler

- I løpet av barnehageåret settes det av tid til fortrolige samtaler om det enkelte barn. Vi har en obligatorisk samtale i året. Man kan selvfølgelig få flere om det er ønskelig.

Foreldremøter

- Disse er en arena hvor vi orienterer om barnehagens virksomhet og fremtidige planer. Her vil vi også at foreldrene skal komme med innspill og ønsker. Noen ganger har vi eksterne bidragsytere. Foreldrene må gjerne komme med innspill i forhold til dette.

Foreldrerådet

- Består av foreldre/foresatte av samtlige barn i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme fellesinteressene til foreldrene, og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet velger en leder som sitter i 2 år ad gangen.

Samarbeidsutvalget (SU)

- Hvert år velger foreldre og de ansatte 2 representanter hver som sammen med styrer danner et samarbeidsutvalg. Kommunestyret oppnevner en politisk representant som skal følge barnehagen i valgperioden. Barnehagens styrer fungerer som sekretær for SU og har møte-, tale- og forslagsrett, men ingen stemmerett. SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. I barnehagen vår har vi seks foreldrerepresentanter i SU, men det er altså bare leder og nestleder i SU som har stemmerett.

Informasjon

- Hver uke blir det gitt ut avdelingsvise rapporter. Disse skal gi foreldrene et innblikk i hva barnehagen har jobbet med den siste perioden. Ukeplaner viser hvilke aktiviteter barnehagen legger opp til i neste periode. Samtidig ønsker vi å gi foreldrene et bilde av barnegruppa og hverdagslivet i barnehagen. Disse planene må sees som et supplement til barnehagens årsplan.

Foreldrearrangement

- I forbindelse med ulike fester og arrangement i barnehagetiden.

Visma

- Barnehagen har en foreldreportal hvor vi kommuniserer med dere om enkle beskjeder, avtaler om samtaler og registrering av barn som kommer og går. Her legger vi ut ukesrapporter fra avdelingene, samt rapporter fra aldersgrupper på tvers av avdelingene. Foresatte laster enkelt ned en app på mobilen og kan følge med på beskjeder der.

Samarbeidsutvalget for 2024-2025 består av:

Nina Vigdis Karlsen Mail: vigdis_fjellstad@hotmail.com Tlf: 91792028	Leder forelderådet
--	--------------------

Caroline Myhre Kjeve	Nestleder forelderådet
Sven Tore Gjerdborg	Foreldrerepresentant
Marthe Johanne Røsnes	Foreldrerepresentant
Jon Erik Libermann	Foreldrerepresentant
Inger-Helene Graarud	Foreldrerepresentant
Anne-Grethe Sankerud	Pedagogisk leder
Hilde Skogli	Fagarbeider

Kristine Martinsen	Politisk representant
Lena-Britt Bergby	Styrer og referent

Alle foreldrerepresentantene som sitter i SU må skrive under taushetserklæring.

Alle ansatte i barnehagen har underskrevet taushetsløfte. All informasjon som blir gitt oss blir behandlet konfidensielt.

Alle som ønsker å søke om økning eller redusering av plass gjennom barnehageåret gjør dette elektronisk på skjemaer som de finner på kommunens hjemmesider:
<https://www.rakkestad.kommune.no/barnehage.176823.no.html>

Vi er fortsatt en praksisbarnehage for studenter som går barnehagelærerutdanningen på Høgskolen i Østfold. I år er det Trude Kristiansen som er praksislærer og skal ta imot studenter gjennom året. Vi får to studenter hit dette barnehageåret.

Praktiske opplysninger og forventinger

Plandager: 2024: August: 15. og 16. November: 15. 2024 Januar: 2. Mai 30.
Juni 23. August 14. og 15.

- Ferie

Barnehagen har feriestengt to uker i juli, nærmere bestemt uke 29 og 30, og har 6 plandager i året. Ellers har vi åpent i alle skolens ferier. Onsdag før skjærtorsdag stenger vi kl. 12. Barnet skal ha 4 uker ferie i året. Vi oppfordrer sterk at dere legger inn ferie dere planlegger i god tid slik at barnehagen kan organisere for personalets ferieavvikling.

- Kjøp av dag

For de som ikke går i barnehage hver dag er det mulig å kjøpe enkeltdager dersom det er ledig. Dersom barnet ditt skal ha fri en dag eller er syk, legg inn beskjed så raskt som mulig, kanskje noen står og vil inn den dagen. Pris pr dag; 200,-

- "Ha med leker"

Barnet kan ha med bok og spill. Små barn kan også ha med et kosedyr eller "klut" til trøst. Andre leker skal ikke være med i barnehagen.

- Bursdagsinvitasjoner

Vi ønsker ikke bursdagsinvitasjoner utdelt i barnehagen. Dere kan skrive dere på en adresseliste som blir hengt opp i gangen. Denne gis ut til alle foreldre slik at dere blant annet kan sende bursdagsinvitasjoner i posten.

- Sykdom

Ved **mye** sykdom blant barna, som oftest diaré og oppkast, skal barnet være hjemme 48 timer etter siste oppkast, diaré eller feberfri. Dette anbefales av Norsk folkehelse.

- Medisinering

Medisinering av det enkelte barn skal avtales skriftlig mellom foresatte og barnehagen. Avtalen skal utformes på utarbeidet skjema. Personalet som overlates oppgaven med legemiddelhåndtering skal ha nødvendig opplæring fra foresatte og eventuelt helsesøster/lege.

- Fravær og henting

Gi beskjed på visma når barnet ikke kommer i barnehagen. Gi også beskjed om det er andre enn foresatte som skal hente

- Klær og utstyr

Alle klær og skotøy skal merkes med navnet til barnet. Sjekk utetøy hver dag om det er møkkete og bør tas med hjem til vask. Sjekk kassen med skifttøy om du må fylle på. Det samme gjelder bleier. Ha ikke *for* mye klær med. Garderobene er små og vi kan ikke lagre klær.

- Fortell oss

Si fra til pedagogisk leder eller styrer dersom det er noe dere er misfornøyde med eller ellers vil bidra med. Det er viktig for oss å få vite om dette, ellers er det vanskelig å rette opp i feil.

- Fotografering

Det er ikke lov å fotografere barn i barnehagen. Unntaket er når det er arrangementer tilknyttet barnehagen, som juletreffest, sommerfest, påskefrokost etc.

Bruk nettvett. Det er ikke lov til å legge ut bilder på internett av andres barn uten foreldrenes samtykke.

Tradisjoner

Høstfest, Oktober

- Alle er velkomne til en samling på uteområdet i barnehagen. Vi serverer grønnsakslappskaus til foreldre og søsken. Foreldre kan erstattes av andre familiemedlemmer. Mat serveres fra kl. 15.00 og avslutter 16.45.

Lucia feiring, Desember (for alle)

- Vi har på forhånd øvd på luciasangen, og bakt lussekatter. Skolestartergruppa går i luciagog i hvite kapper, lys og glitter. Dere foreldre blir invitert til å overvære det hele, og barna serverer lussekatter og annen julebakst.

Nissefest, Desember (for alle)

- Vi er alle nisser og koser oss med nisselek og julegrøt

Julevandring, Desember (De som ikke har dag har med seg foresatt)

- Hvert år får 4-5 ringene innbydelse fra Rakkestad kirke om å komme og være aktivt med i juleevangeliet. Barn og voksne får utdelt roller fra historien rundt Jesus fødsel. Det hele bærer preg av en god stemning. Dato kommer senere.

Juletreffest, 9. Desember

- Hvert år arrangerer foreldrene til førskolegruppa juletreffest i kommunens festsal. Leder i su har ansvaret for å sette opp et møte for planlegging av dette.

Vinteraktivitetsdag januar/februar

- Denne dagen lager vi løyper og pynter med flagg og nummererte rygger. Vi går på ski og aker sammen og alle får premie. Vi koser oss også med grilling på barnehagens store grillplass.

Karneval, Februar

- Vi slipper fantasien løs og kler oss i spennende kreasjoner. Vi har musikkstund, skattejakt og andre leker.

Påskevandring (De som ikke har dag kan ha med seg foresatt)

- I likhet med julevandring i desember får vi igjen en invitasjon om å delta i kirken for å "spille" påskefortellingen. Vi er godt fornøyde med hvordan Rakkestad kirke lager dette opplegget, med fokus på varme og en god slutt. Dette er også bare for 4-5 åringene våre.

Påskefrokost, siste fredag før påske (for alle, med foresatte)

- Vi dekker et nydelig frokostbord og ber foresatte eller "stedfortredere" med søsken til å spise med oss.

Sommerfest, Juni (for alle)

- Sommerfest i barnehagen med grilling og underholdning fra barn og ansatte.

Årsplanen er godkjent av barnehagens samarbeidsutvalg ved

Vigdis Karlsen, leder .....

Caroline Kjeve, vara .....

Anne Grethe Sankerud, pedagogisk leder .....

Hilde Skogli, Fagarbeider .....